

svima koji žele na jedan dosta zao-kružen način, prihvatljiv čovjeku, ući u nauk o Mariji, te je staviti u vjerski život ako su je zaboravili, ili dublje, jednim meditativno-teološkim načinom, gdje se misli skladno povezuju otkrivajući nove poglede, ući u razmišljanje o Mariji.

Ante Vatroslav PERKOVIĆ

Dragan Kalajdžić — Bonaventura Duda, »JESMO LI SAMI NA PUTU«, (Razgovori), Teološke meditacije br. 2, Biblioteka Družbe katoličkog apostolata, naklada Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1980, str. 144.

Knjiga »Jesmo li sami na putu« predstavlja zabilježene razgovore između Dragana Kalajdžića, novinara, i Bonaventura Duda, teologa. Pitalac postavlja razna pitanja koja se tiču bitnih problema i čovjeka i vjernika, da bi u razgovoru dobio odgovor i saznao nešto o vjeri jednog vjernika koji je ujedno teolog-biblicist. Čitalac uviđa da mnogi odgovori vjernika i teologa Duda nisu naučeni odgovori, nego odgovori koji su rasli sa životom i koji ne čine zaokruženi sistem nego nešto u izgradnji, nešto što tek nastaje ovisno o suvremenim prilikama, ali u bitnome čine kontinuitet one tradicije koja je započela s Isusom.

Isus, taj »veliki budućnik« (29), je središnja točka oko koje se sve kreće i iz koje svaki problem dobiva svoj smisao.

Moglo bi se reći da cijela knjiga pokušava iznijeti odgovor na pitanje koje je sam Isus postavio svojim učenicima: »A vi, što vi kažete, tko sam ja?« (Mk 8, 29), a koje uključuje rješavanje brojnih potreba, problema ljudskog života: odnos znanja i vjere, mudrosti, puta k Bogu, boli i patnje, poniznosti, ljubavi, smrti, svijeta, uskrsnuća, izdaje, vjernosti, ... Knjiga ima dva dijela — prvi odgovara naslovu knjige dok se u drugom dijelu iznose misli o nekim drugim važnim pa i gorućim pitanjima svakog ljudskog pokoljenja.

Knjiga »Jesmo li sami na putu?« predstavlja prvu knjigu nastalu kroz razgovor s našim teologom o pitanjima što ih postavlja suvremeni čovjek evropskog društva i kulture.

Ante Vatroslav PERKOVIĆ

Heinz Zahrnt, POTJEČE LI BOG OD ČOVJEKA. Izdaje Družba katoličkog apostolata, naklada KS, serija Teološke meditacije br. 3, Zagreb, 1980, str. 48. (preveo s njemačkog Sead I. Muhamedagić, SAC).

U ovoj knjižici Zahrnt iznosi tri moderna prigovora kršćanskoj vjeri u Boga — Feuerbachov, Marxov i Freudov. Feuerbach drži da je čovjek stvorio Boga, Marx drži da je religija ideološka nadgradnja društvenih odnosa a za Freuda je religija prisilna neuroza. Za svu trojicu Bog je odraz čovjeka i njegovih potreba; čovjek nije slika Božja nego je Bog slika čovjeka.

Kritika Feuerbacha, Marxa i Freuda nastala je iz brige za stvarnost, za svijet i čovjeka. Njihov je ateizam radikalni humanizam. Zahrnt odgovara na prigovore s antropološkog, historijskog, biblijskog, teološkog i humano-društvenog gledišta.

Autor sve ove prigovore svodi pod jedan zajednički nazivnik — projekcija. Prigovor projekcije čini uz prigovor zla u svijetu najteže prigovore kršćanskoj vjeri u osobnog Boga.

Odgovor na prigovore autor vidi u nikad završenom nastojanju konkretizacije vjere u Boga unutar stvarnosti svijeta budući da su prigovori vjeri u Boga upravo proizašli iz brige za zemaljsku stvarnost.

Tako će ovaj kratki Zahrntov spis pomoći mnogima da se postave, informirajući se s drugog gledišta, na kritički način na prigovore ljudi koji su znatno utjecali na suvremeni svijet — Feuerbacha, a pogotovo Marxa i Freuda.

Ante Vatroslav PERKOVIĆ

Walter Kasper i Jürgen Moltmann, KRIST DA — CRKVA NE? Izdaje družba katoličkog apostolata; naklada KS; serija Teološke meditacije br. 4, Zagreb 1980, str. 52.

U ovoj se knjižici nalaze dva referata koja su održana 1973. u Rimu pod naslovom Problemi kristologije danas. Kasper, katolički teolog, obrađuje problem koji se javio u protestantskom ozračju, »Isus i vjera« dok Moltmann, protestantski teolog, piše o problemu koji se javio u katoličkom ozračju, »Isus i Crkva«.

Nekako se u povijesti zbilo da se Isus u protestantizmu više vezivao uz vjeru, dok je Crkva ostala po strani, a u katolicizmu se Isus više vezao uz